

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SAPTAMANAL

Abonamentul anual: 500 Lei

Redactor: Prot. T. CIURUȘ

Redacția și Administrația
ALBA-IULIA, Str. Avram Iancu 3

Omagiu

E sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae. O fiică și recunoscătoare îndatorire ne aduna pe toți reprezentanții Bisericii și Neamului din Eparhia noastră, în jurul Părintelui iubit, P. S. Sa Episcopul Nicolae Colan, ca prin cuvinte curate să-l aducem prinosul recunoștinții și al dragostei, pentru toată râvna depusă în purtarea de grijă a Eparhiei.

Astăzi se împlinește același fapt, dar lipsit de bogata cunună a atâtor fil suflători, îndepărtați de grele și dureroase împrejurări.

Sufletește, toți filii Eparhiei de ori unde și alătura Neamului întreg, este prezent pentru a exprima P. S. Episcop Nicolae Colan, cele mai călduroase urări de bine și omagiul sincer, din prilejul onomastice.

Nu numai motive de ordin filial ne îndeamnă la această plăcută îndatorire, ci mai ales temelul de curată recunoștință pentru Istorică contribuție adusă pe altarul Bisericii și a Neamului, prin vrednica păstorie desfășurată cu atâta rodnicie.

Icoana Ierarhului ce știe „să-și pună sufletul său” pentru turma incredintată; dârzul apărător al „legii românești” și iubitorul dulcelui grai străbun; ne imbie prilej de blăgumită recunoștință ce-l datorăm.

Stăpânii de aceste curate simțăminte, depunem prin arripile gândului omagiul nostru, cu urarea ca Dumnezeu să țină pe P. S. Episcop Nicolae Colan, sănătos și îndelungat în zile, întru mărirea Bisericii și a Neamului.

„Renașterea”

Sinodul dela Iași

11-III — 9-XII 1642.

Se împlinesc trei sute de ani de când în Iași s'au încheiat lucrările de-o valoare hotăritoare pentru întreaga ortodoxie a sinodului din anul 1642. Biserica și Academia Română au comemorat deopotrivă evenimentul istoric, evidențiind contribuția covârșitoare a Bisericii românești, întru salvarea dreptei credințe.

Reprivind viața Bisericii ortodoxe în veacul al XVII-lea, aflăm o situație externă și internă extrem de grea. Lipsită de libertate, de posibilitățile unui progres din cauza stăpânirii Turcilor și de altă parte incolțită mereu de intrigile și propaganda reformatiei cât și a catolicismului, ortodoxia se afla în imposibilitate de a reacționa. Momentul acesta critic se petrece în timpul păstoririi lui Chiril Lucaris, în Constantinopol.

Propaganda catolică reuși, prin intrigi, să-și formeze un cerc de personalități culturale din Constantinopol cari inclinau pentru unirea cu Roma. Reformații nu s'au lăsat mai prejos și cunoscând pe Chiril Lucaris ca familiarizat cu doctrina lor și dușman al iezuiților; apoi simțind, că însăși păstoria lui Chiril este rău privită de Poartă și deci menținerea lui pe tronul patriarhal datorită țarilor ce-le reprezentau,

este bine știută de Patriarh; au îndrăsnit să tipărească o „Mărturisire de credință”, ce profesa în numele întregii Biserici ortodoxe, învătățuri calvine și purta numele lui Chiril Lucaris.

Scopul lor era să arate catolicilor, că Biserica răsăritului împărtășește inovațiile lor. Patriarhul nu ia nici o atitudine publică hotărâtă față de numita mărturisire. După detronarea lui Chiril Lucaris (1638), Patriarhul Constantinopolului nu era în putința de a da un răspuns precis și autoritar. Situația Bisericii era deci într-o grea cumpănă.

A voit însă Dumnezeu ca salvatorul ortodoxiei să fie un mare ierarh, român de origine, Petru Movilă. Acesta alcătuiește un răspuns printr-o „Mărturisire de Credință” curat ortodoxă, desbătută de Biserica rusă (1640) și pentru ca partea de contribuție a neamului nostru să fie și mai completă în aceste momente critice, prin dărnicia și înțelegerea bărbatilor providențiali, domnitorul Vasile Lupu și Mitropolitul sau Varlaam, această mărturisire este declarată în mod oficial ca expresia curată a doctrinei ortodoxe, în sinodul pan ortodox dela Iași, din anul 1642.

Sinodul acesta își primește valoarea sa prin faptul, că aici sunt reprezen-

tate toate ierarhiile Bisericii răsăritene cari nu s'au mărginit numai la o latură a problemei, fie condamnămnd mărturisirea de credință apărută sub numele lui Lucaris cum fac sinoadele din Constantinopol (1638-1641), fie aprobând o mărturisire nouă ortodoxă, cum e cazul la Chiev (1640); ci concentrând în sine tot ce avea mai de preț ortodoxia de atunci, rezolvă problema în întregime respingând „Mărturisirea” falsă și aprobând „Mărturisirea” lui Petru Movilă, cu completările necesare, drept adevărata expunere de credință ortodoxă.

În statornicirea acestei pietrii de temelie a ortodoxiei, care este lucrarea lui Petru Movilă cu titlul: »Mărturisirea ortodoxă a Bisericii catolice din răsărit«, a contribuit înțelepciunea și curata credință a acestui ierarh român și mijlocirea spiritului de largă înțelegere a Moldovenilor de atunci. Acest aport împăciuitoare se poate constata din împrejurarea, că Biserica din Constantinopol era acuzată de cea rusă ca fiind simpatizantă a reformatiilor, iar cea rusă era bănuită de ceealaltă ca fiind înclinată spre catolicism.

Bunătatea românească și curățenia credinței ei, a unit

Continuare în pag. 2.

Evangelhia

Luca c. 14, sth. 16—24

Sălășuirea Mântuitorului cu trupul între oameni, a avut drept scop: împăcarea pământului cu cerul, adică mântuirea neamului omenesc din robia păcatului. Pentru desăvârșita înfăptuire a acestei chemări, Iisus pregătește totul ca omul să poată gusta din plin, dulceața unei vieți pierdută din propria vină.

Invățătura evanghelică cât și darurile cerești revărsate prin Duhul sfânt, formează un tezaur menit să satisfacă trebuințele de totdeauna ale omului de ori unde și de oricând.

În chip simbolic darul Mântuitorului, ce avea să fie pecetluit cu propria jertfă sfințitoare, este asemănat cu omul ce a făcut cină mare, la care a poftit pe prietenii săi. Istorisirea acestei pilde este clară ca și tâlcul ce cuprinde în sine.

Este evident, că Iisus rostește pilda cinii pentru a adevăra cât mai mult, soarta ce a avut să întâmpine — și va avea să întâmpine până în sfârșit — dela poporul „ales“, menit ca el să guste mai întâi din bunătățile învătăturii evanghelice. Poporul acesta însă refuză, în chip ostentativ, învățătura lui Iisus, așa cum și prietenii omului fac la chemarea primită.

Dar istorisirea aceasta își are și a doua tâlcuire, menită să arate bunătatea lui Dumnezeu față de toți oamenii. Dacă „pofțiții“ n'au vrut să vină la cină, atunci au fost chemați toți cei dela răspântii, adică „neamurile păgâne“, pentru a gusta dulceața vieții trăită la picioarele Mântuitorului.

Din pustiul păcatului și viforul năpraznic al atâtor rătăcirii,

omenimea e adusă să înțeleagă sensul înalt al vieții în trăirea creștinească. Prin botez toți suntem niște „chemați“ la cină. Această cină nu este altceva decât însăși îndeplinirea tuturor îndatoririlor noastre sufletești față de Dumnezeu, față de deaproapele și față de noi înșine.

A iubi pe Dumnezeu ca pe bunul suprem, a crede într'ânsul cu putere; a iubi pe aproapele ca pe noi înșine, fapt ce cuprinde atâtea obligațiuni față de cel deaproape și n' fine a-ne cinsti pe noi înșine în măsura prețului ce-l avem prin jertfa lui Hristos care ne-a făcut filii ai lui Dumnezeu; iată suma îndatoririlor noastre în vederea câștigării mântuirii aduse de Domnul.

De câteori însă nu socotim una din atâtea îndatoriri, de atâtea ori ne asemănăm prietenilor chemați la cină și cari n'au vrut să vină.

Lumea și cu ale ei amăgitoare poftiri trece, vine ceasul când apoi stăoanul ne va spune: „nici unul din acei oameni care au fost poftiți nu vor gusta cina mea“.

Deci să nu găsim motive în viața pentru a nesocoti îndatorirea ce avem de a trăi după Evangelhia lui Iisus, singura cale a vieții, ci să facem voia lui Dumnezeu, pentru binele și fericirea noastră.

În special noi ca Români avem îndatorirea să-ne străduim pe calea arătată de strămoși, în vederea „Cinei celei mari“, ce Dumnezeu a binevoit să-ne hărăzească.

Prot. T. Ciuruș

Cugetări

„Din câte auziți, oricum și oricât vi s'ar spune, să credeți și să țineți pentru dvs. numai atâtea, cât se potrivește cu ce știți și ce vă puteți încredința înșivă.“

Gândiți-vă la aceste cuvinte și va fi un mare folos pentru dvs.!

N. Iorga.

„Douăzeci de ani, sau chiar un secol, nu hotărăsc soarta unei națiuni, căci oricum nașterea și neamul tot acolo vor merge încâtrău au pornit“.

Gh. Barițiu.

„Nu e om al cărui suflet să nu bată pentru cerul dulce și senin al țării lui, pentru locul unde a iubit și a fost iubit“.

N. Bălcescu.

„Unirea biruște pe cel mai tare vrășmaș“.

I. Goleșcu.

Citiți și păstrați
„Renașterea“

Sinodul dela Iași

11 III — 9 XII 1642

(urmăre din pag. 1-a)

forțele ortodoxe în fața dușmanului extern în unitatea ortodoxiei.

Aceasta este scurta privire a împrejurărilor ce au dat naștere sinodului dela Iași. Comemorarea acestui sinod nu este numai un act de natură istorică, ci trebuie să fie un îndemn pentru salvarea dreptei credințe și n' împrejurările actuale. Pentru noi Români, este o actualizare evidentă a acestei îndatoriri.

Așezați în locul unde se încrucișează toate atacurile dușmane credinței și mai ales chemați să refacem

sufletul poporului Rus, ce-și va primi cât mai curând libertatea, nu vom putea să ne arătăm vrednici înaintașilor noștri decât salvând dreapta credință de streinii ce-o răvnesc.

E un moment de a cărui soartă depinde însăși existența noastră. Dumnezeu să ne dea bărbați luminați pentru a conduce Biserica românească pe calea vrednicilor înaintași. În acest înțeles comemorarea sinodului dela Iași, devine un imperativ al vremurilor.

Prot. T. Ciuruș

In postul nașterii Domnului

Biserica, mama creștinilor, ne pregătește cu duhul pentru praznicul mare al Nașterii Domnului. Ea ne îndeamnă neîncetat prin glasul sfințelor slujbe, să gătim sălașul inimilor pentru primirea vrednică a Celui ce se naște, ca să ne curățească de întinarea păcatelor și să ne înalte la vrednicia și cinstea cea dintâi. În larma lumii, în zângănitul armelor, Biserica, se apropie de inimile creștinilor cu solia cerească „Hristos se naște măriți-l, Hristos din ceriuri întâmpinați-l“. Ne pune mereu înaintea ochilor sufletești amintirea și pilda sfințeniei strămoșilor, pe cei ce au bine plăcut lui Dumnezeu prin viața și faptele lor precum și chipul femeilor sfinte, cari au gătit calea Domnului dela început și până la împlinirea vremii. Duhul acestor simțeminte și cugete creștinești, sunt de lipsă azi mai mult ca oricând pentru a întări puterile sufletești ale obștei în volbură vieții de azi.

Străbatem prin vremuri grele și aspre ale războiului. Lor li-se mai adaugă acele pe cari le aduce iarna cu neajunsurile ei, care a venit în mijlocul nostru, ca un oaspe nedorit.

Dela început ne-am întovărășit cu durerea și suferința războiului și ne-am făcut din suferință și jertfă crez de viață și putere de biruință pentru a înfrunta po-trivnicia vremurilor. În cuptorul durerilor ne oțelim într'una sufletele și ne logodim cu moartea dându-i tribut viața ostașilor noștri ca să răscumpărăm învierea și vecinicia Neamului. Ostașii țării prin sângele credinței lor și prin sabia vitejei despice în furtuna

vremurilor de azi drumul onoarei și al gloriei Neamului Românesc. În mijlocul câmpului sufletec al obștei credincioșilor, noi preoții, ostașii sufletului, să întărim într'una cugetul creștinesc în lupta cea mare pentru izbăvirea Patriei. Într'un glas și cu o inimă, să strigăm în toată bună vremea: „Sus să avem inimile!“ Să le avem toți cătră Domnul, care s'a făcut nouă scăpare din neam în neam. El este izvorul vieții, al bunătății și a milostivirii. Cu credință în Dreptatea lui, vom vedea lumina dreptății și a răsplătirii sfințelor jertfe pe altarul Patriei.

Suferințele și necazurile în cursul vremurilor au fost legate mereu de ființa noastră națională. Ele nu ne-au copleșit și nici ingenunchiat, ci ne-au oțelit în lupta pentru viața și biruința Neamului. S'au împlinit cu noi cuvintele sf. apostol Pavel „necazul aduce răbdare, răbdarea încercare iar încercarea nădejde, iar nădejdea nu ne-a rușinat“ (Rom. 5, 3—5).

În prag de iarnă, în vremea postului, când mâneacă spre Viforul Domnului, în zilele încercărilor de azi, să coborâm Biserica în mijlocul vieții, ca în marea cea sărată a vieții, sufletul creștinesc biciuit și îngreuiat, să alerge ca spre limanul mântuirii, unde să găsească ușurare și scut în contra viforului vieții. Aici să se liniștească și departe pe o clipă, de toată grija cea lumească, cu inima arzândă să se mărturisească Domnului, care știe și vede ranele fiecăruia precum credința, stăruința și suspinurile inimii.

Din Biserica Domnului, corabia mântuirii, limanul duhovnicesc al sufletelor, credincioșii să plece cu cugetul întărit cu puterile sufletului înnoite, cu credința sporită, în lupta pentru biruința deplină a Neamului.

Pr. L. David.

DREPTATE

„Faceți oamenilor câte voiți să vă facă vouă oamenii” (Mat. 7—12) spune cartea înțelepciunii.

Datoria de dreptate a omului către semenii săi, este o datorie strictă, absolută. — Dreptatea ne obligă de a nu face ceace n'am vrea să ni-se facă, adică să nu facem ceace nu e drept.

Om drept este om cinstit, muncitor, bun, binevoitor, om de onoare, cetățean desăvârșit, cu multă grijă de el, de ai lui, de patria lui, bun ostaș pe câmpul de luptă.

Să fim sinceri în faptele și vorbele noastre, căci așa cere dreptatea. — Chiar vorba nesinceră pregătește drumul spre fapta nesinceră.

Să fim drepti ca să putem găsi dreptate și poate nu această lipsă de dreptate ne-a dus la greutățile zilei de astăzi ci egoismul nostru — a fiecăruia dintre noi — de a fugi, de a găsi cu orice preț — ceace se numește fericire — fără a ne interesa mijloacele întruie.

Uităm că singura fericire în viață este îndeplinirea totală a muncii și singura nefericire în lume este neputința omului de a munci, adică de a-și împlini soarta lui de om.

Răul stă și în aceea, că socotim de multe ori că, plăcerea este la fel cu fericirea și de multe ori facem multe lucruri pentru că ne spun alții că sunt plăceri; de le-ar pune alt nume am scăpa de ele.

Este greșită ideea, că binele și răul merg unul împotriva altuia, în două armate mari și nu trebuie decât să ne alăturăm la armata celor drepti și să luptăm vitejește. — Viața ne arată că binele și răul sunt foarte mult amestecate laolaltă și că nedreptatea cea mai neagră stă întotdeauna și de partea noastră și în motivele noastre.

Numai nerozii își închipuesc, dacă judecata unui lucru rău e amânată, că nu e altă dreptate aci pe pământ decât cea întâmplătoare.

Este drept că judecata unui lucru rău e de multe ori amânată o zi sau două, un an sau doi, un veac sau două, dar este sigură ca viața, sigură ca moartea.

Să nu uităm că în toate, astăzi ca și în vechime, sălășluiește și grăește un Dumnezeu și că este o dreptate aci pe pământ; și că, la urma urmei, nu e nimic altceva decât dreptate. — Dacă uităm acest lucru am uitat totul, nimic nu vom mai izbuti în această viață.

Dacă dreptate este pentru fiecare dintre noi, este pentru întreg neamul românesc.

Înșelăciuni au fost, sunt și vor fi, dar nu poate să dureze căci însăși natura izbucnește în flăcări de dreptate și va striga și pedepsi nedreptatea.

Ca să fim drepti nu trebuie să disprețuim niciodată pe cei cari sunt mai puțin înzestrați decât noi căci în fața lui Dumnezeu toți suntem slabi.

Să ne iubim unii pe alții, să ne ajutăm, în mijlocul zilelor grele de astăzi, să ne gândim că

toți românii facem un singur trup și că suferința și nedreptatea unuia să împrăștie mai degrabă, ori mai târziu asupra celorlalți și asupra întregului trup ce se cheamă neamul românesc.

Este mult mai ușor să iubești decât să urăști și iubind pe semenul tău, ai mulțumire sufletească — ești fericit — și dacă toți vom fi așa, întregul neam românesc va suporta și mai ușor greutățile zilelor mari de astăzi.

Ioan G. Alecsa.

Rezultatul experienței mele catehetice în școala primară de Pr. Gh. Popescu-Zlatna

(Continuare din N-rul trecut)

8. Educația morală.

Grija cea mai mare am avut-o totdeauna față de laturea morală a educației, fiindcă aici zace răul cel mare și aici trebuie făcută operația de vindicare așa cum zice și prof. S. Mehedinți: »Mi-am dat seama de laturea etică a educației noastre, care are nevoie de o îngrijire mai mare ca oricând în trecut. În adevăr poporul românesc a ajuns tocmai la răspântia de unde începe sau o mare înălțare sau grabnica lănețare și cădere și că sporul demografic și economic este imposibil dacă sufletul nu e sănătos, adică dacă omul nu are ochii spre idealul, care licărește în zarea eternității. Mi-am dat seama că poporul român trebuie îndrumat mai mult ca oricând spre o educație religioasă».

Nizuința catehetului deci trebuie să fie ca să nu îngreuneze mintea copiilor numai cu cunoștințe religioase, cari se uită ușor, ci să facă să se nască în ei sentimentele religioase. credința și voința spre fapte bune, dela cari atârna binele și fericirea lor.

9. Metoda de predare.

O lucrare făcută fără plan nu poate reuși Tot așa și predarea unui studiu. În ce ne privește predarea religiei nu-și va ajunge scopul dacă se face fără metodă, bazată pe principiile pedagogice.

Latinul spune: »quid, quid agis, prudenter agas et respicem finem». Într'adevăr atențiunea în predarea materialului de religie trebuie să fie spre sfârșit, ca munca să nu ne fie zadarnică. Dar pentru a ajunge rezultatul dorit și bun trebuie să lucrăm sistematic.

Oa unul care fac catehizație în mare deja din 1919, dela început m'am convins, că și la

predarea religiei trebuie aplicate principiile treptelor formale ca la oricare studiu. Dar nu la fiecare lecție se poate aplica toată această lucrare binefăcătoare. Analiza, sinteza și aprofundarea se poate folosi la toate lecțiunile, dar aplicarea numai la unele, în cari este vorba de acțiuni. Nu poate însă lipsi niciodată anunțarea țintei, fiindcă ea naște curiozitate, interes și atenție. Analiza după cum se pronunță Dl Dr. T. Barbu »deschide porțile sufletului, prin cari intră ideile noi și alege iirele, cu cari și de cari se vor lega și ținea în suflet aceste idei».

Pornind totdeauna dela ușor la greu, dela cunoscut la necunoscut am lămurit ideile noi ca astfel să poată fi pricepute și asimilate.

M'am folosit apoi și de principiile școlii active: psihologic și educativ alegând pentru sinteză predare metoda povestitoare intuitivă, fiind cu mai mare efect, trezând în elevi mai mult interes.

De mare însemnătate e pentru predarea religiei aprofundarea. Cu așezare și evocări din cele învățate am făcut legătura lecțiilor ca să se închege într'un tot complet ca într'un lanț zală cu zală.

În sfârșit la metodă joacă cel mai mare rol aplicarea, fiindcă ea trebuie să nască acțiune, viață starnică de acte mari religioase, caritativă jertfe și răbdare creștinească. Maxima străbună: »Non scolae, sed vitae discimus», cred, că aici se potrivește mai bine. Cu foarte multe lucruri învățate la alte studii elevii nu se mai întâlnesc în toată viața, dar cele învățate la religie sunt și ar trebui să fie călăuză vieții. Mântuitorul nu se mulțumește cu vorba, ci el însuși a săvârșit și așteaptă și dela noi fapte.

Predarea religiei trebuie făcută astfel ca să se vadă, că preotul e pregătit, convins și pătruns de ceace spune și gata de a face totul pentru Dzeu.

(Va urma)

Conferințe preoțești — Cercuri religioase

Conferința preoțească de toamnă a tractului Aiud.

Preoțimea tractului Aiud s'a întrunit în conferința de toamnă în orașul Aiud, în ziua de 20 Noiembrie 1942. Ședința se deschide prin cuvântul avântat a pâr. prot. Iosif Pop, în care insistă asupra însămnătății școlii, amvonului și a altarului. După constatarea celor prezenți, în număr aproape total să precede la constituirea biroului. Lecția practică ținută de pâr. catihet N. Onițiu, după observările făcute de conferința și pâr. protop. să declară de deplin succasă.

Părintele Alex. Băieșan, ca referent, sistematizând mijloacele mai importante ale catehizației în școala primară, ni-le dă în următoarele:

I. Scopul religiei.

Studiul religiei, care e mama tuturor științelor trebuie predat pentru a desvolta în copii de școală sentimentul religios-moral. De instrucție să fie legată și educația, una hrănește mintea, cealaltă inima (sufletul). Duhul nou ce trebuie dat școlii primare, mai ales

religii, are să fie un învățământ cât mai intensiv, mai interesant și mai atrăgător.

II. Instruirea tineretului.

Religia trebuie nu numai memorizată, ci astfel propusă ca copiii să simtă trebuința ei.

Catihetul să se apropie, prin predarea și ținuta sa, de sufletul copiilor, îndreptându-le atențiunea asupra materialului propus. O legătură sufletească, bazată pe dragoste și încredere, să fie între educat și educator, pentru a câștiga pe copii în slujba binelui. Tineretul să fie crescut și călăuzit în credința evangheliei, singura mântuitoare. Catihetul să sădească în copii dragostea față de Dumnezeu, față de semenul său, precum și sentimentul milii, răbdării, credinței, evlaviei și a moralității. Copiii să se roage regulat și cu gândul la Dumnezeu. Copiii de școală să ia parte în comun la serviciul divin și la cântările ce

(Continuare în pag. 4)

Conferința preotească de toamnă a tractului Aiud.

Urmare din pag. 3.

se dau ca răspuns. Afară de școală copiii să fie feriți de șezători, de hora satului și de a umbla haimana pe uliți. Biblioteca preotului, cu cărți de rugăciuni corespunzătoare, are să fie împrumutată și copiilor de școală.

III. Personalitatea catihetului.

Catihetul are să aibă vocațiune, adică dragoste față de chemarea sa. Catihetul trebuie să fie un făuritor, un artist, care prin dragostea, munca și abnegațiunea sa, sculptează chipul viu a lui Dumnezeu în sufletul copiilor, arătându-le datoriiile către Cel de Sus. O continuă muncă, cu toată conștiința, cu o blândă exemplară, precum și o ținută demnă are să fie în activitatea catihetului.

IV. Metodica religiei.

Oarele de religie să fie puse înainte de masă, când copiii nu sunt obosiți, și cel puțin o oară în fiecare clasă. Poveștile religioase nu trebuie predate în mod abstract și după schemă, lipsite de viață și de interes. Acestea au să aibă o haină familiară, să fie intim povestite. Să se apropie de viața zilnică a copiilor și a vremilor moderne de azi. Să fie în mod liber, curgător, fără întreruperi, tonul variat, gesturile nesilite, iar lecțiile povestite în întregime. În conturi sumare să se țină cont de adevărul biblic și istoric. Lecțiile, făcute în conversații libere, să fie variate, amănunțite, concrete, intuitive, reale, pline de viață și explicate prin exemple. Cuvintele și expresiile să fie ușor înțelese de copii, iar persoanele din povești să aibă viață. Copiii să povestească liber, iar catihetul numai ajută. Rugăciunile și imnurile religioase sunt absolut necesare, mai ales pentru începători, fiindcă acestea pun baza morală în copii. Rugăciunile, după arătarea conținutului, au să fie analizate în întregime, pe strofe, ca orice poezie. La cl. I. să folosește corul, însă fără larmă. Când copiii începători știu citi, citim și în cartea lor, mai ales pentru copiii cei buni. În introducerea lecției catihetul are să aducă cunoștințele vechi în legătură cu subiectul lecției. Introducerea are să trezească în copil un interes viu, pornind dela lucruri trăite de copii și făcându-le acestora o surpriză plăcută.

Tratarea (predarea), ce trebuie să fie plăcută, trebuie să dea impresii vii, variate, amănunțite, intime și concrete. Aceasta să nu fie într'un stil înalt, cu expresii grele pentru copii, are să deștepte un interes puternic și o neîncetată

curiozitate în copiii de școală. Reproducerea din partea copiilor are să fie liberă. La fine un rezumat precis, apoi comparații cu fapte similare și generalizarea. Încheierea are să fie în aprecieri etice (morale), de fapte similare și în sfaturi. Citim în carte, facem copieri, desen și reproduceri în scris (compuneri). La tratarea istorioarelor au să se folosească și tablouri, pentru înțelegerea completă a celor povestite.

Ca manual de religie are să se folosească cărțile părintelui D. Călugăru dela Sibiu, ca unele cari ating pe deplin pretențiile programei analitice și a metodice. Catihetul va avea un carnet cu notarea faptelor de ajutor, făcute de copii. În școală va avea un album, cu chipuri și vederi din V. și N. T. precum și hărți cu lucruri sfinte.

V. Pregătirea catihetului.

La Academii teologice să se formeze o catedră specială pentru metodică religioasă. Catihetul încontinuu să studieze cărți pedagogice și să ia parte la cursuri de catehizare, cari trebuie înființate de urgență. În parohiile mai mari preotul ajutor să se dedice exclusiv catehizării. Unde nu este să se înființeze postul acesta care e un bun prilej de pregătire în ale catehizării.

VI. Controlul instrucției religioase

Protopopul, ca cel mai apropiat inspector școlar din partea bisericii va raporta; la fine de an, organelor bisericesti superioare despre comportarea pe deplin a catihetului îndatoriiilor cerute de Metodica modernă a religiei. Inspectorul școlar superior bisericesc, pe care-l avem în persoana p. consilier N. Vasiu, va fi un controlor și un îndrumător cu bună rutină școlară.

VII. Răsplata muncii.

Catihetul are să primească dela stat, ca primă de munca sporiri la salariul preotesc, scutindu-l de mizeriile traiului, ceea-ce e-te în detrimentul instrucției.

După comunicarea ordinilor oficiale și facerea unor propuneri, ordinea de zi examinată fiind, preoțimea pleacă spre casă, ducând cu sine impresii bune și convingerea, că a contribuit, într'o măsură satisfăcătoare la deslegarea problemei asupra mijloacelor necesare catehizării în școala primară, care trebuie să fie o completare a bisericii.

Pr. Alex. Băișan.

INFORMAȚIUNI

Mulțumită publică.

Domnul Dr. Danil Tecău, avocat și fost Subsecretar de Stat, din Alba-Iulia, a binevoit să sprijine editarea calendarului Vicariatului nostru pe anul 1943, dăruind în acest scop suma de 8.500 Lei.

Îi aducem și pe această cale, mulțumirile noastre curate pentru binevoitorul sprijin.

* * *

Nouile tarife interne P. T. T.

Cu 1 Decembrie 1942 se majorează tarifele interne P. T. T. Dăm nouile tarife mai uzitate: o scrisoare simplă în orice localitate, până la 20 grame, Lei 16; o carte poștală simplă, Lei 10 iar una mititară Lei 3; o carte de vizită, Lei 5; taxa fixată de recomandare Lei 20; un mandat poștal, Lei 5 iar pentru suma până la 5.000 Lei de fiecare 100 Lei câte, Lei 1,30; pentru telegramele ordinare adresate în alte localități cu minimum de taxare 15 cuvinte, de fiecare cuvânt Lei 7.

* * *

1 Decembrie în Alba-Iulia. Orașul simbol al vrierii românești de totdeauna, a sărbătorit în chip demn și semnificativ, ziua de 1 Decembrie 1918. Sărbătorirea s'a desfășurat sub auspiciile „Astrei”.

La ora 9 a. m. s'a săvârșit sf. Liturghie în sobor, în Catedrala Incoronării, de către P. C. vicar prot. Al. Baba, președintele Vicariatului, în asistența autorităților locale și a unui mare număr de alți intelectuali. La sfârșit P. C. a rostit, cu înghenunchere, o frumoasă și mult grăitoare rugăciune făcută anume pentru ceasul zilelor grele de acum.

A urmat apoi slujba parastasului pentru Regele Ferdinand, întregitor de neam, după care toți cei prezenți s'au îndreptat în sala Caragiale, unde Dl prof. vniv. Dr. Silviu Dragmir a dezvoltat conferința: „Unitatea națională și temeiurile ei istorice”. Intreaga conferință a purtat firul icoanei țării ce de veacuri am păstrat-o în sufletul nostru și care s'a realizat în acest oraș. Corul Liceului de băieți, a încadrat conferința într'un bogat repertoriu.

PARTEA OFICIALĂ

No. 4545/1942.

2—2

CONCURS

Pentru întregirea parohiei Botez, protopopiatul Luduș, prin aceasta se publică concurs pentru a doua oară, cu termen de 15 zile, dela data primei publicări, în renașterea.

Condițiunile concursului sunt identice cu acelea publicate în numărul 38 din 20 Sept. a. c. al „Renașterii”.

Alba-Iulia, 25 Nov. 1942

Președinte:
Vicar, Al. Baba

Secretar:
Prot. T. Ciuruș

No. 4462/1942

2—2

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei nou înființată Baia de Arieș II, jud. Turda, se publică prin aceasta, cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Renașterea”, concurs

Beneficiul imp. curat cu acest post este deocamdată numai salariul bugetar dela Stat.

Preotul numit este obligat să îndeplinească și funcția de catehet al școlii primare, precum și obligațiunile impuse de împrejurări.

Complectarea postului se face prin numire de Consiliul Vicariatului, la care se vor înainta cererile de candidare a acelorora cu calificare de clasa I-a.

Alba-Iulia, 25 Nov. 1942

Președinte:
Vicar, Al. Baba

Secretar:
Prot. T. Ciuruș

1—3

Oficiul Protopopesc Ort.-Rom
Aiud

Nr. 517—1042.

CONCURS:

Se publică concurs pentru completarea parohiei de cl. III-a Râmeț-Cheia din Protopopiatul Aiud, judetul Alba, cu termen de 30 zile dela întâia apariție în „Renașterea”, a prezentului concurs.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: salariul dela Stat, onorariile stolare obișnuite și câte o zi de lucru dela fiecare din cele 35 familii, câte are parohia.

Concurenții își vor înainta cererile, legal întocmite la adresa V. Consiliului vicarial din Alba-Iulia, care va face întregirea prin numire.

Aiud, la 23 Noiembrie 1942.

Of. prot. în înțelegere cu Consiliul parohial dela Râmeț-Cheia

Protopop,
Iosif Pop

Tip. „Alba” Cenzurat